

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 42/15
V Lucemburku dne 23. dubna 2015

Rozsudek ve věci C-96/14
Jean-Claude Van Hove v. CNP Assurances SA

Pojistná smlouva musí transparentně, přesně a srozumitelně vyložit mechanismus pojištění, tak aby spotřebitel mohl vyhodnotit její ekonomické důsledky

Skutečnost, že je pojistná smlouva navázána na smlouvy o úvěru uzavírané současně s ní, může hrát určitou roli při přezkumu, zda je respektován požadavek transparentnosti smluvních klauzulí, jelikož se má za to, že spotřebitel v takovém případě nevykazuje stejnou obezřetnost stran rozsahu rizik krytých pojistkou.

Směrnice o zneužívajících klauzulích¹ stanoví, že spotřebitelé nejsou vázáni zneužívajícími klauzulemi obsaženými ve smlouvě uzavřené s prodávajícím zbožím nebo poskytovatelem služeb. Podle téže směrnice se však posouzení zneužívající povahy klauzulí netýká ani definice hlavního předmětu smlouvy, ani přiměřenosti ceny a odměny na straně jedné a služeb nebo zboží dodávaných výměnou na straně druhé, pokud jsou tyto klauzule sepsány jasným a srozumitelným jazykem.

V roce 1998 uzavřel Jean-Claude Van Hove s bankovní institucí dvě smlouvy o úvěru na částku ve výši zhruba 68 000 eur. Po uzavření těchto smluv o úvěru přistoupil ke „skupinové pojistné smlouvě“ s CNP Assurances k zajištění mimo jiné toho, aby v případě jeho úplné pracovní neschopnosti byla převzata úhrada jeho splátek úvěru do výše 75 %. V důsledku pracovního úrazu byl J.-C. Van Hove postižen částečnou trvalou pracovní neschopností v rozsahu 72 % ve smyslu francouzského práva sociálního zabezpečení. Lékař pověřený pojišťovnou dospěl k závěru, že zdravotní stav sice J.-C. Van Hovemu nedovoluje, aby vykonával své dřívější povolání, ale umožňuje mu výkon přizpůsobené pracovní činnosti na částečný úvazek. Pojišťovna tudíž odmítla převzít úhradu splátek úvěrů z důvodu pracovní neschopnosti J.-C. Van Hoveho.

Jean-Claude Van Hove podal žalobu, jíž se domáhal určení, že podmínky smlouvy jsou zneužívající, co se týče definice úplné pracovní neschopnosti a podmínek, za nichž jsou splátky úvěrů hrazeny z pojistky. Podle J.-C. Van Hoveho vytváří klauzule týkající se úplné pracovní neschopnosti značnou nerovnováhu v neprospěch spotřebitele, a to tím spíše, že definice této neschopnosti je formulována způsobem, který je pro laického spotřebitele nesrozumitelný. CNP Assurances zastává názor, že dotčená klauzule nemůže být zneužívající, protože se týká samotného předmětu smlouvy. Definice úplné pracovní neschopnosti je ostatně jasná a přesná, třebaže se kritéria vzata na zřetel při stanovení stupně funkční neschopnosti liší od kritérií používaných v právu sociálního zabezpečení. Za těchto podmínek položil francouzský soud, jemuž byla věc předložena (soud prvního stupně v Nîmes), Soudnímu dvoru otázku, zda lze posoudit případnou zneužívající povahu dotčené klauzule.

Soudní dvůr v dnešním rozsudku s odkazem na devatenáctý bod odůvodnění dotyčné směrnice upřesnil, že v pojistných smlouvách nejsou podmínky, které jasně definují nebo vymezují pojištěné riziko a závazek pojistitele, předmětem posouzení zneužívajícího charakteru, protože se tato omezení berou v úvahu při výpočtu pojistné prémie, kterou platí spotřebitel. Není tedy vyloučeno, že se sporná klauzule týká **samotného předmětu smlouvy** v rozsahu, v němž tato klauzule patrně **vymezuje pojištěné riziko a závazek pojistitele a stanoví hlavní plnění dotčené**

¹ Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách [zneužívajících klauzulích] ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. L 95, s. 29; Zvl. vyd. 15/02).

pojistné smlouvy. Soudní dvůr ponechal posouzení tohoto bodu na vnitrostátnímu soudu a přitom uvedl, že tomuto soudu přísluší, aby s ohledem na povahu, obecnou systematiku a veškerá ustanovení smlouvy i její právní a věcný kontext určil, zda zmíněná klauzule určuje podstatný prvek smluvního celku, jehož je součástí.

Co se týče otázky, zda je sporná klauzule sepsána jasným a srozumitelným jazykem, Soudní dvůr připomněl, že požadavek transparentnosti smluvních klauzulí stanovený směnicí nemůže být omezen na jejich pouhou srozumitelnost z formálního a gramatického hlediska, nýbrž že tento požadavek musí být vykládán široce. V projednávané věci Soudní dvůr nevyklučuje, že rozsah působnosti klauzule definující pojem úplné pracovní neschopnosti nebyl spotřebitelem pochopen. Je tudíž možné, že v **případě, že nebylo podáno transparentní vysvětlení konkrétního fungování mechanismu pojištění týkajícího se převzetí úhrady splátek úvěru v rámci širšího smluvního celku, nebyl J.-C. Van Hove schopen vyhodnotit na základě přesných a srozumitelných kritérií ekonomické důsledky, které z toho pro něj vyplývají.** Vnitrostátnímu soudu zbývá ověřit i tento bod.

Podle Soudního dvora může být v této souvislosti rovněž významná okolnost, že pojistná smlouva je zasazena do širšího smluvního celku spolu se smlouvami o úvěru. Nelze proto požadovat **od spotřebitele stejnou obezřetnost stran rozsahu rizik krytých pojistnou smlouvou, jako kdyby zmíněnou smlouvu uzavíral odděleně od smluv o úvěru.**

Soudní dvůr tedy prohlásil, že **klauzule, které se týkají hlavního předmětu smlouvy, lze považovat za sepsané jasným a srozumitelným jazykem, jsou-li pro spotřebitele srozumitelné nejen gramaticky, ale transparentně popisují konkrétní fungování mechanismu pojištění s ohledem na smluvní celek, jehož jsou součástí, takže je tomuto spotřebiteli poskytnuta možnost vyhodnotit na základě přesných a srozumitelných kritérií ekonomické důsledky, které z toho pro něj vyplývají.** Pokud tomu tak není, může tudíž vnitrostátní soud posoudit, zda je případně dotčená klauzule zneužívající.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499